

Nachtegaal

door Jeroen Kraakman

Op een dag in december zette de buurman het luik van zijn vogelkooi open om deze nooit meer te sluiten. Zoals iedere middag, slofte hij langzaam van de achterdeur naar de grote kooi. Het openen van het luik deed hij zoals hij dat altijd gedaan had. Maar in plaats van de bakjes te pakken en deze te vullen, draaide hij zich simpelweg om en verdween weer in huis. Fleur, die het ritueel al honderden keren had gezien vanachter haar slaapkamerraam, hoorde de deur dichtslaan, legde haar kin op het raamkozijn en keek verwonderd naar de kooi. De vogels draaiden hun rondjes, zongen hun liedjes en maakten geen aanstalten te vertrekken. Toen Fleur later die avond het gordijn dichttrok, waren de vogels er allemaal nog.

De volgende ochtend, net na zonsopgang, toen de voederbakjes leeg bleven, ging er een vogeltje op onderzoek uit. Aarzelend, schoorvoetend haast. Wat gek is, want vliegend schoorvoeten bestaat niet. Eenmaal door het luikje verdween het kleine zangvogeltje uit zicht. Fleur hield haar adem in, ze vroeg zich af of deze eerste vluchter zijn vrienden zou vertellen over de nieuwe vrijheid. Zowel in de kooi als daarbuiten verstomde het geluid even. Fleur keek gespannen toe en schrok toen achter haar de slaapkamerdeur openvloog en haar moeder verbaasd op de drempel stond.

‘Je bent al wakker en aangekleed. Wat een verrassing!’

Fleur draaide zich geïrriteerd om.

‘Ma-am. Ssst! Ze ontsnappen.’

Fleurs moeder keek even door het raam naar buiten en schikte vervolgens Fleurs bed.

‘Kom je ontbijten zo?’

Het was meer een commando dan een vraag en Fleur knikte onmerkbaar. Eenmaal beneden was ze de vogeltjes al vergeten. De dag ging op aan school, vriendinnen en softijs van het Smikkelhoekje. Idioot eigenlijk, ijs in december, maar de kerstvakantie stond voor de deur en dat moest gevierd worden.

Pas thuis, met thee, de laatste restjes chocoladeletter en vermoeiend huiswerk, werd haar aandacht opnieuw naar de vogelkooi getrokken. Er klonk gekwetter en gekletter, alsof er wild gevochten werd. Vanuit haar slaapkamerraam zag Fleur de dikke kat van een andere buurman in de vogelkooi. Hij krijste en sprong naar de overgebleven vogeltjes, die in blinde paniek tegen het gaas klaptten en het open luik maar niet konden vinden. Twee van hen ontsnapten uiteindelijk, een derde verdween uit Fleurs zicht. Ze besloot te gaan kijken en de vogel te helpen, als ze niet te laat was. Op haar sokken rende ze de achtertuin in. Ze klom op een tuinstoel om over de schutting te kijken en zag de kat in de kooi, klagend mauwend. Het dikke beest was wel binnengekomen, maar de opening was te hoog om weer door te verdwijnen. Vogeltjes zag ze niet. Blijkbaar waren deze allemaal vrijgekomen. Hoewel ze niet echt van katten hield, besloot ze hem toch te bevrijden. Anders zou ‘ie iedereen maar wakker houden vannacht, of misschien kwam de buurman wel naar buiten. Ze vroeg zich af wat die zou doen als hij zijn lege vogelkooi zag, met daarin de zeurende buurtkat. Soepel klom ze over de wankele schutting en opende de grote deur van de kooi. Zonder haar een blik waardig te keuren, schoot de kat langs haar benen en verdween uit zicht. Fleur keek de kooi even rond, stiekem hopen op een achtergebleven vogeltje om te redden, maar de kooi was leeg. Om terug in haar eigen tuin te komen, hoefde ze alleen maar even de poort van het slot te halen. De buurman zou denken dat hij deze zelf vergeten was af te sluiten. Als kind had ze dit trucje vaker uitgehaald om bij de vogels te kijken. Voordat ze de poort achter zich dichttrok, keek ze naar het

huis. De gordijnen waren gesloten, het huis zag er treurig uit. Ze had geen idee of de buurman thuis was, of dat hij wist dat ze in de tuin stond. Ze vroeg zich vooral af waarom hij gistermiddag de vogeltjes had vrijgelaten, nadat hij er zoveel jaren zo goed voor had gezorgd. Fleur zou de vogels missen. De rest van de middag, steeds als haar blik naar buiten gleed, bedacht ze zich opnieuw dat de vogelkooi leeg was en kwam er een verdriet in haar binnenste opzetten dat ze niet weg kon slikken.

Die nacht droomde Fleur van kleine vogeltjes die tegen haar raam tikten, de buurman die zachtjes huilend in de vogelkooi zat met de deur op slot en de buurtkat die zeurderig jankend aan de andere kant van het gaas heen en weer liep. De dag die erop volgde, kreeg ze het beeld van de buurman in de kooi maar niet uit haar hoofd. Fleur wilde er met klasgenoten over praten, maar durfde niet. Ze zouden het maar raar vinden en trouwens, iedereen was bezig met het kerstgala dat het begin van de kerstvakantie zou aankondigen. Morgenavond was het zover en het ging alleen nog maar over jurken, glitters en make-up in de groepsapp. De schooldag ging voorbij en thuis besloot Fleur haar vader in te schakelen.

‘Pap, weet jij waarom de buurman zijn vogelkooi heeft opengezet?’

Haar vader, druk bezig tomaten te snijden voor de soep, schudde zijn hoofd.

‘Geen idee, liefje. Misschien had ‘ie er genoeg van. Of wilde hij ze hun vrijheid teruggeven, vanuit de kerstgedachte. Ik zie hem bijna nooit en als ik hem zie, spreek ik hem niet. Meer dan een knikje of een mompelend geluid komt er niet uit.’

‘Da’s toch gek? Hij heeft die vogels al zolang als ik mij kan herinneren. Waarom zou hij ze nu wegdoen?’

Haar vader schoof een snijplank vol tomatenprut in een pan en draaide zich om.

‘Waarom ga je het hem niet vragen? Hij is een beetje vreemd, maar zeker niet onaardig. Hij vertelt het je vast.’

Fleur dacht er even over na en besloot het te doen. Ze stond op, liep zonder iets te zeggen naar buiten, liet de voordeur op een kier staan en belde bij de buurman aan. De deur ging langzaam open en vragend keek de buurman haar aan. Zijn baard was kort, zijn haren lang en ze stonden alle kanten op. In zijn linkerhand had hij een boek vast.

‘Hoi! Ik ben Fleur, ik woon hiernaast.’

De buurman knikte alsof hij diep nadacht. Fleur ging verder.

‘Ik zag dat u twee dagen geleden het deurtje van de vogelkooi openzette en nu zijn alle vogels weg. Waarom heeft u dat gedaan? Vind u dat niet jammer?’

Fleur betreurde haar vragen meteen. Het leek alsof ze de buurman ter verantwoording riep, hij keek ook plots wel erg verdrietig.

‘De vogels verdienen hun vrijheid, buurmeisje Fleur. Misschien had ik dat al veel eerder moeten doen, maar twee dagen geleden was een beter moment dan vandaag of overmorgen.’

Daar moest Fleur even over nadenken.

‘Bent u niet bang dat ze doodgaan? Ze zijn toch niet gewend aan hun eigen eten zoeken?’

De buurman keek even over haar schouder, alsof hij het antwoord daar zocht.

‘Als ze doodgaan, is dat in vrijheid. En ik vertrouw op hun instinct. Als zij dat ook doen, dan moet het goedkomen.’

Fleur knikte, zonder het te begrijpen. Ze wist niets meer te vragen, zei bedankt en wenste de buurman een fijne avond. Hij stak een hand op en liet zachtjes de deur in het slot vallen.

Nu ze buurman van dichtbij had gezien, was de droom die nacht nog echter. Hij zat daar opnieuw in de lege vogelkooi, met de buurtkat er grommend omheen. Ze werd die ochtend vroeg wakker en heel even dacht ze getik te horen. Alsof er kleine vogeltjes over de dakgoot liepen of tegen haar raam tikten. Fleur kon het niet laten om uit het raam te gluren. Het was nog donker en ze zag niets dan het vroege zwart. Teleurgesteld ging ze weer in bed liggen, tot de wekker ging en het tijd was voor school, kerstgala en vakantie. De dag vloog voorbij en die avond was ze te moe om nog ergens aan te denken. Ze was de vogels en buurman vergeten. De dromen waren verdwenen en als dit geen kerstverhaal was geweest, was het hier misschien wel geëindigd.

De volgende avond was het kerstavond, die ene avond in het jaar dat magie bestaat. Fleur hielp haar vader met het avondeten, er werden spelletjes gespeeld en toen het laat werd, gingen de lichtjes uit en sliep de wereld vreedzaam in. Fleur droomde weer van de vogeltjes, maar het was anders. Ze tjlpten niet zachtjes achter het glas en hipten niet over de dakgoot. Ze zongen vrolijke liedjes ergens hoog in de bomen van een groot dennenbos. De buurman stond eronder en keek er tevreden naar. Haar vader was er ook en hij riep haar. Zo hard, dat ze er wakker van werd. Het was nog vroeg, kwart over vijf pas, toch brandde er licht buiten. Fleur schoof haar gordijnen opzij en keek naar beneden. In de achtertuin van haar buurman stonden haar vader, moeder, de buurman en nog wat burenen. In de lege vogelkooi stond een grote kerstboom, vol ballen en lichtjes. De piek, groots en glimmend, was een zilveren nachtegaal.